

Naturvernforbundet

Nittedal

Nittedal 24. april 2024

Til

Lillestrøm kommune

postmottak@lillestrom.kommune.no

Saksnummer: PLAN-20/00642

Høringsuttalelse fra Naturvernforbundet i Nittedal vedrørende det planlagte massedeponiet med skytebane på Lahaug i Gjelleråsmarka.

Sammendrag:

Anlegget er etter vår mening ikke bærekraftig, verken miljømessig eller sosialt. Etter det vi kan se er ulempene for folkehelse og natur betydelig større enn den samfunnsmessige nytten.

Verken skytebane eller massedeponi er tillatt i Marka. En del av anlegget er likevel planlagt innenfor Marka-grensen.

Verdifull natur forsvinner. Anlegget bryter mot naturavtalen fra Montreal 2022. Massedeponiet vil også være en mulig forurensningskilde og kan bidra til å spre fremmede arter. Landskapet endres med høye voller som vil være skjemmende elementer i mange år framover.

Det planlagte skytebane-/deponi-anlegget vil forringe nærfriluftsområdet for til sammen 50 000 innbyggere, en stor del av disse bor i Nittedal. Impulsstøy fra et nytt, stort skyteanlegg vil skremme bort turgåere og slik frata framtidige generasjoner muligheten til naturopplevelser, rekreasjon og friluftsliv i nærområdet. Det vil påvirke folkehelsa.

Flere relevante spørsmål er ikke besvart i planen.

Vi utdyper her våre ankepunkter mot planene:

1. Markagrensen og naturverdier respekteres ikke

Markagrensen brytes

Lahaug skytebaneanlegg er planlagt på et samlet areal på ca. 125 daa. En del av anlegget blir liggende i Marka.

For å kunne flytte Skedsmo skytterlags skytebane fra Skjetten til Lahaug ble Markagrensen justert i 2015. Et område på 52,5 daa ble tatt ut av Gjelleråsmarka, slik at det ville være mulig å bygge en ny skytebane på Lahaug. Det ble søkt om å ta ut 101 daa, men Klima- og miljødepartementet gikk imot dette. Hvis nåværende søknad går gjennom, vil man i praksis få en grensejustering som departementet gikk imot i 2012.

Det planlagte skytebane- og deponiområdet ligger tett inntil og delvis innenfor dagens markagrense.

Natur og landskap

Området inneholder uberørt gammelskog med sjelden stor artsrikdom, her finnes både barskog av forskjellig alder og edelløvskog. Den verdifulle skogen skyldes trolig at området er gammel beitemark, og at det seinere var militært øvingsområde hvor skogen fikk stå. Den rike gammelskogen er sannsynligvis årsaken til at vi finner så mange sjeldne og rødlistede sopper her, jfr.

Konsekvensutredningen fra 06.02.2023. En forekomst av flaggermusstammen brunlangøre er påvist her, men målrettet kartlegging av flaggermus er ikke utført i konsekvensutredningen. Kunnskapen om rødlista arter og flaggermus var ukjent da Markagrensen ble justert i 2015 og planprosessen startet.

En hel kolle skal etter planen sprenges bort. Det er rundt denne vi i dag finner det økologisk viktige området med løvskog og gammelskog av gran og furu. Så vidt vi kan forstå tillater ikke Lillestrøms kommuneplanbestemmelser at slike viktige naturtyper ødelegges. Det er ikke trolig at det er mulig å bevare rødlista sopper ved å etablere tilsvarende leveområde for artene et annet sted, slik konsekvensutredningen foreslår. Planen strider derfor mot føre var-prinsippet.

To raviner med høy bonitet og stor variasjon i naturtyper blir berørt og kan ødelegges gjennom utbyggingen. Raviner er en truet naturtype. Kommunene på Romerike har et spesielt ansvar for å ta vare på de ravinene som er igjen, etter at mange har blitt fylt igjen for å øke jordbruksarealer eller for søppeldeponering.

To dammer ødelegges, her finnes rødlistede spissnutefrosk og storsalamander, samt en stor forekomst av buttsnutefrosk og småslamander.

Gjelleråsmarka grenser i nord til riksvei 4, i øst til riksvei 22 og i vest til E6. Den eneste gjenværende grønne korridoren for dyrelivet er i sør. Allerede i dag sliter for eksempel elg med å gjenetablere seg i Gjelleråsmarka. Korridoren er

også viktig for annet vilt og for de truede amfibiene. Det planlagte anlegget vil ytterligere snevre inn den grønne korridoren.

Utbyggingsplanen på Lahaug er nok et eksempel på at natur bygges ned bit for bit, uten at den samfunnsmessige nytteverdien på noen måte kan oppveie for arealendringen. Jfr. Montrealavtalen som sier at vi skal verne 30 prosent av all natur innen 2030, og at all natur skal forvaltes på en bærekraftig måte for å sikre at et mangfold av arter overlever.

Landskapet endres. De høye støyvollene vil bli liggende som et nytt, skjemmende landskapselement i området. De kan ikke dekkes til og beplantes før utbyggingen er ferdig.

Friluftsliv og folkeminner forringes

Skytestøy og aktiviteter knyttet til massedeponiet vil sterkt forringe friluftsverdiene for et stort antall mennesker. En viktig friluftsverdi er stillhet. Gjelleråsmarka er nærfriluftsområdet for 50 000 mennesker, barnehager, skoler og de 700-800 pendlerne som bor på Lahaug, samt turlag, speidere og idrettsforeninger. Stiene i området er også viktige sosiale møteplasser.

Det er hevdet at det er lite daglig ferdsel i selve planområdet. Det er riktig, det skyldes næringsutviklingen på Lahaug. Det planlagte utbyggingen vil forringe et enda større friluftsansreal fordi tilliggende stier og områder berøres.

Verdien av de fredede veiene Pilgrimsleden og gamle Trondhjemske kongeveg forringes. Pilgrimsvandrerne på vei nordover mot Lahaug vil ikke møte skogens ro, men skytestøy og et gigantisk massedeponi. Både pilgrimer og turgåere på gamle Trondhjemske kongeveg, som går fra Skillebekk til Lahaug, vil oppleve at kommunen ikke har tatt hensyn til disse fredede turveiene. Der andre kommuner oppretter hensynssoner for kulturminner, ser det ut til at Lillestrøm kommune neglisjerer uerstattelige kulturminner.

2. Skytestøy og risiko for folkehelse

Selv om det bygges støyvoll, vil støyen ramme både barnehagen i nærheten, turgåere, dyre- og fugleliv i Gjellerås- og Skjettenmarka. Skytestøy, altså skuddene, er impulsstøy og oppleves helt forskjellig fra jevn trafikkstøy. Lahaug-området er allerede i dag plaget av bakgrunnsstøy fra vei- og flytrafikk. Med impulsstøy fra en stor skytebane i tillegg, vil området forringes som rekreasjons- og boligområde. Erfaring fra skytebaner andre steder forteller at turgjengere unngår området på dager med skytetrening. På Lahaug er det planlagt skytetrening hele dagen, seks dager i uka.

Det at boliger og viktige stier ligger utenfor gul støysone, innebærer ikke at disse områdene blir uberørt av skytestøy.

Lahaug skytebane skal etter planen erstatte Skjetten skytebane, der 15-20 skyttere trener to ganger i uka. Skytestøyen skal dermed også flyttes og med det påvirke enda flere mennesker. Den nye skytebanen som planlegges, er ikke et lokalt idrettsanlegg, men et kommersielt anlegg med en kapasitet på opptil 2200 skudd per dag. Politi og Forsvaret skal tilbys å øve her, det skal åpnes for stevner og gis tilbud om lange åpningstider seks dager i uka. Det betyr at et lite klubbanlegg skal «flyttes» og omdannes til en stor, kommersiell skytebane delvis innenfor Marka og i nærområdet til en stor befolkning med 50 000 mennesker.

Politi og forsvar har andre baner hvor de kan drive skyteøvelser. Det er ikke dokumentert et behov for å bygge en ny bane for å «hjelp» politi og Forsvar. Vi kan ikke se at det har offentlig nytteverdi å bygge en ny, stor skytebane i Gjelleråsmarka.

Når det gjelder å bistå det lille skytterlaget på Skjetten, finnes det i regionen nå andre skytebaner som kan ta imot skytterne. Blant annet er det åpnet en ny regional skytebane i Ullensaker, knappe 25 minutters kjøring fra Skjetten. Det tar ikke lengre tid å reise dit enn den tiden mange bruker til fotballbanen eller en idrettshall for å trene.

Vi etterlyser en utredning av andre muligheter for skytetrening på Romerike.

3. Massedeponi og steinknuseverk

Skytebanen planlegges med en støyvoll, denne skal bygges opp ved å ta imot bygge- og rivningsmasser. Dette skjer til tross for at Fylkesmannen / Statsforvalteren satte som forutsetning for tiltak i Marka at det skulle brukes rene, naturlige masser. Etter det vi kan se bryter utbyggeren med denne forutsetningen. Inntektene fra massedeponiet er en vesentlig motivasjon for utbyggeren. I tillegg kommer inntekter fra salg av knust sprengstein fra kollen som skal skytes bort. Knuseverket vil også sterkt bidra til støv- og støyforurensing.

Å flytte ut rene masser i bytte mot inerte / forurensede masser kan ikke sies å være et grønt, sirkulært tiltak slik utbygger påstår.

Deponering av masser vil gjennom flere år kreve en jevn strøm av tunge lastebiler gjennom området. Trafikken vil forringe bokvaliteten og gir mer støy, støv og luftforurensning for beboerne i området.

Uansett hvor god kontroll man har på de tilkjørte massene, kan man ikke utelukke at de vil inneholde forurensinger, bl.a. PAH, PCB og enkelte tungmetaller. Det er også fare for forurensing av sigevann.

Spredning av fremmedarter er et velkjent problem ved deponering av masser. Selv om utbyggere hevder å ha kontroll med fremmedarter, ser vi at fremmedarter sprer seg, blant annet sees dette i Oslo og i Varingskollen i Nittedal.

4. Uavklarte punkter

Uavklart behov for skytebaner. Hvor stort er egentlig behovet for en ny, stor skytebane? Vi etterlyser en utredning av andre muligheter i nye Lillestrøm kommune og på Romerike. Når det gjelder politi og Forsvar, er det ikke avklart i hvilken grad de er interessert i å bruke den planlagte skytebanen.

Trafikkavvikling. Det planlegges stevner og et høyt antall brukere av skytebanen. I tillegg kommer lastebiltrafikken til og fra deponiet. Det er ikke tilstrekkelig redegjort for hvordan trafikken skal avvikles.

CO₂-regnskap mangler.

Lysforurensning er et økende problem – også i Norge, det truer fugleliv, insekter og flaggermus, og påvirker menneskets døgnrytme negativt. Med den intense bruken året rundt og kravet til god sikt er det nærliggende å tro at belysning vil bli en ny og betydelig forurensning i området. Det er ikke gjort rede for hvordan dette skal håndteres, og hvordan negative effekter skal kompenseres.

Blyforurensning. I Norge brukes det i dag mye midler på å rense opp eller dekke til gammel blyforurensning ved skytebaner. Hvordan skal forurensning fra blystøv og ammunisjon unngås ved banen?

Økonomisk ansvar for miljøforurensning. Hvem skal betale for framtidig opprydding?

Hilsen

Naturvernforbundet i Nittedal

v/ Hanna Hånes (styreleder) og Ketil Tunheim (sekretær for styret)